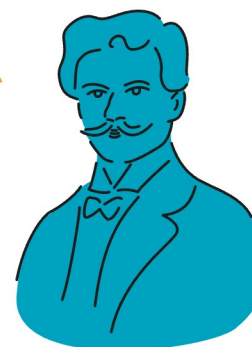
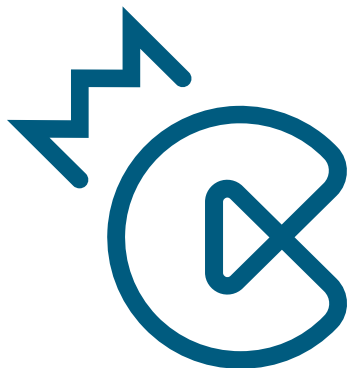

WIELCY Z MAŁOPOLSKI

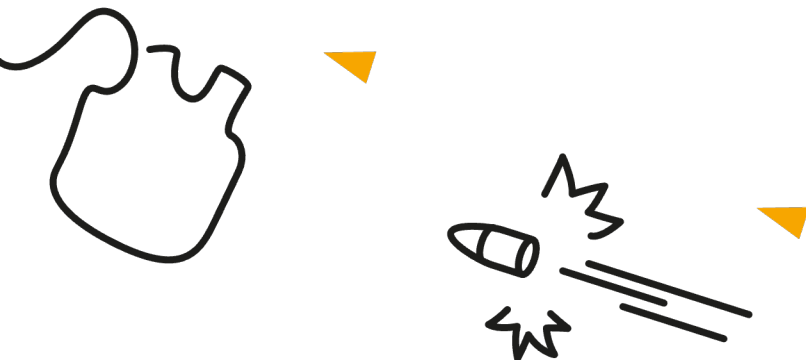
WIELCY Z MAŁOPOLSKI

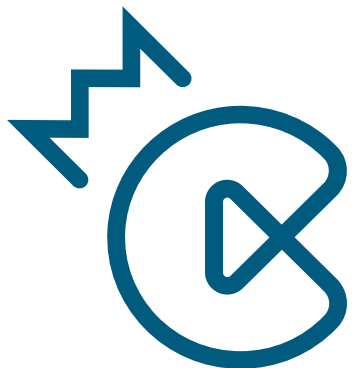
Od dzieciństwa nie było mu łatwo. Matka oddała go na wychowanie do krewnych. Był ubogi, wszystko zdobywał własną pracą. Dbał o swoją rodzinę. Był pracowity i honorowy. Zadziwił wszystkich swoją wszechstronnością. Miał ponad 50 patentów na swoje wynalazki.

JAN SZCZEPANIK

1872-1926

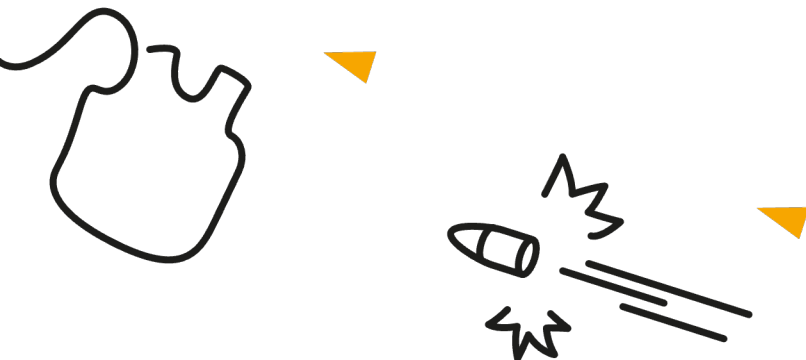
WIELCY Z MAŁOPOLSKI

Kto przypomni: jaka jest różnica
między odkryciem a wynalazkiem?

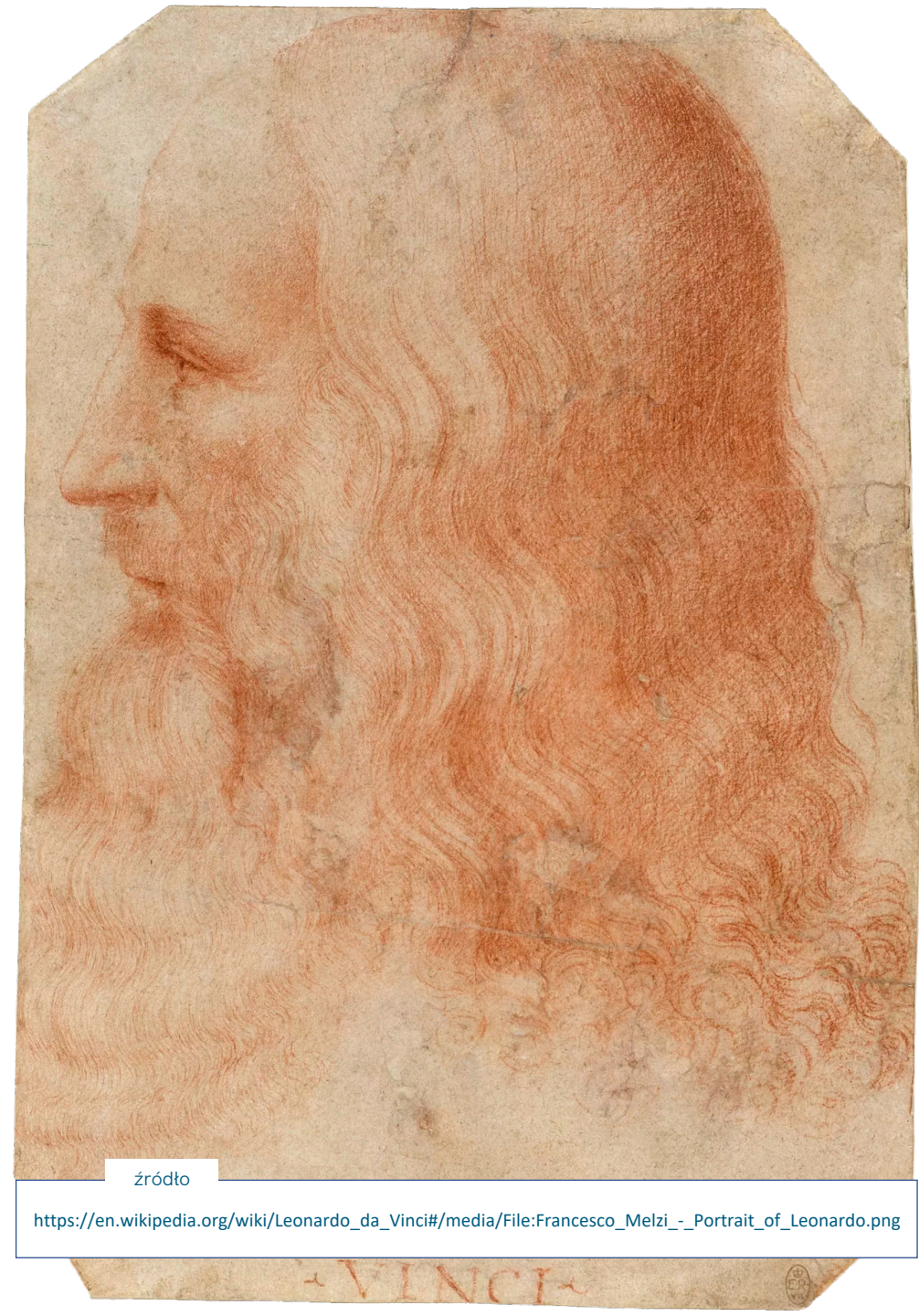
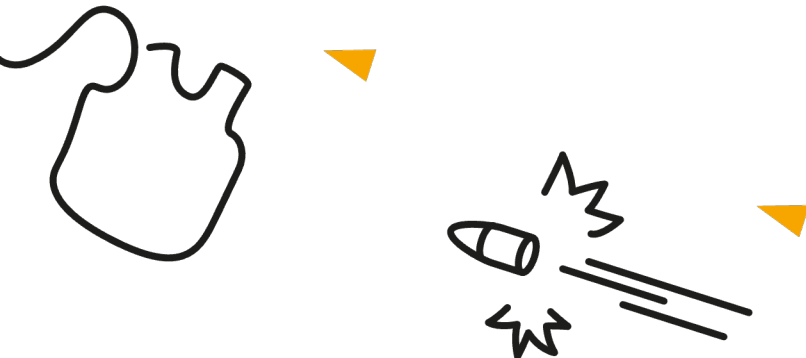
JAN SZCZEPANIK

1872-1926

Jan Szczepanik nazywany był „polskim Leonardem”

Leonardo da Vinci (1452-1519)
wszechstronnie utalentowany samouk
(wynalazca, inżynier, muzyk, matematyk,
architekt, rzeźbiarz, malarz itd.).
To właśnie głównie o nim myślimy,
mówiąc „człowiek renesansu”.

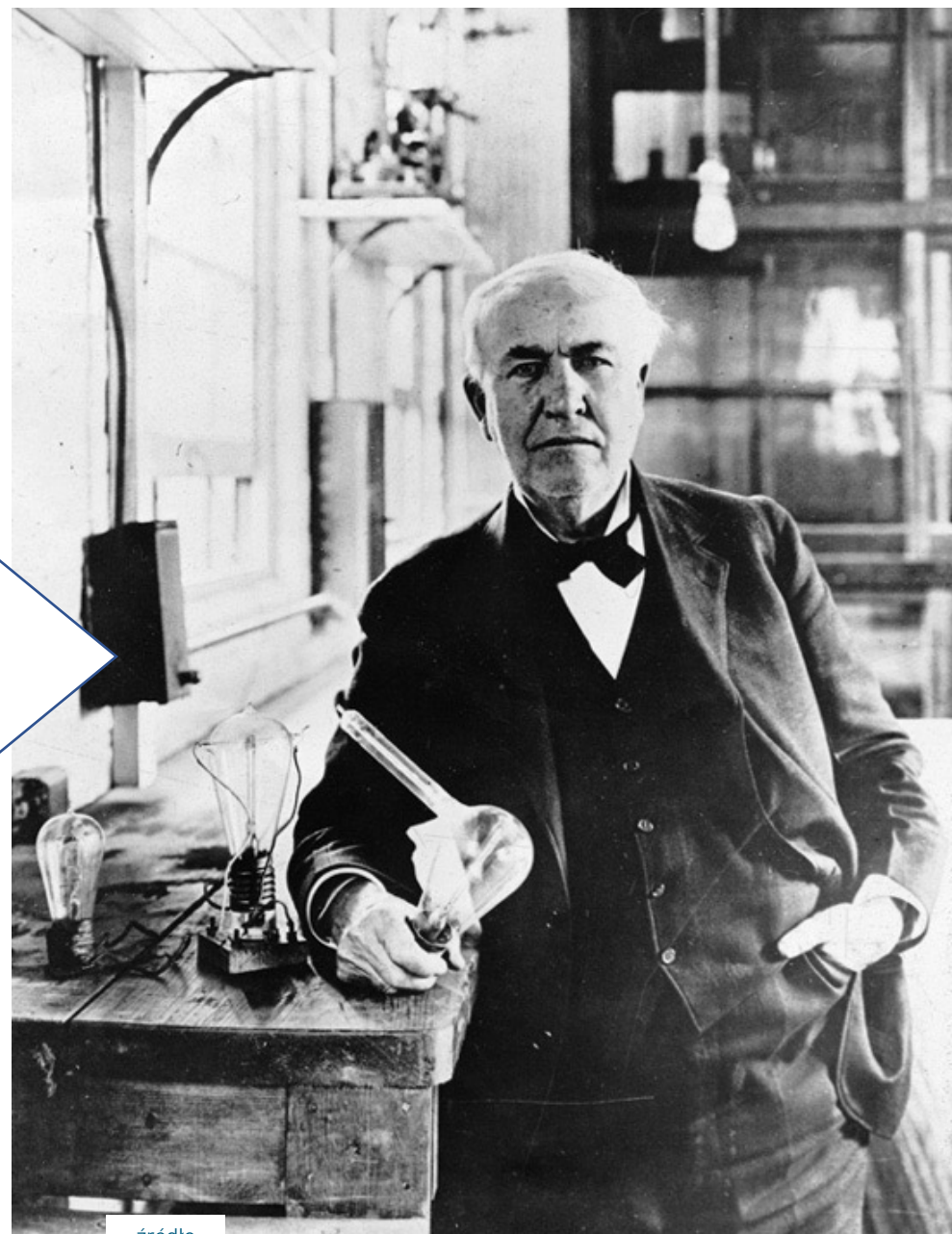

źródło

https://en.wikipedia.org/wiki/Leonardo_da_Vinci#/media/File:Francesco_Melzi_-_Portrait_of_Leonardo.png

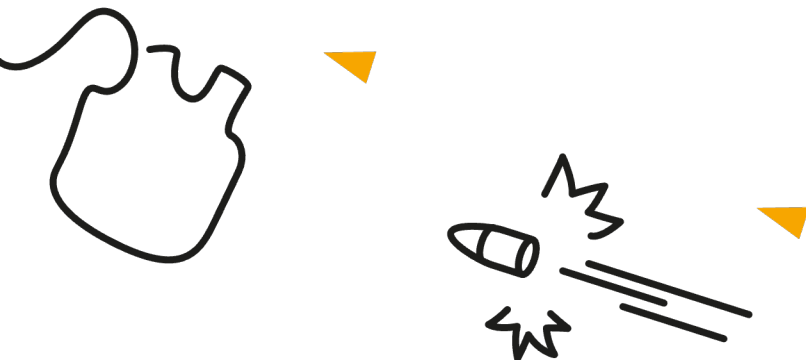
Jan Szczepanik nazywany był „polskim Edisonem”

Thomas Alva Edison (1847-1931) był sławnym wynalazcą i konstruktorem. Miał 2332 patenty, a wśród nich udoskonalenie telefonu, fonograf i żarówkę elektryczną. Był chorowitym dzieckiem i samoukiem. Założył instytut, gdzie setki geniuszów pracowało na jego sukcesy. Został milionerem.

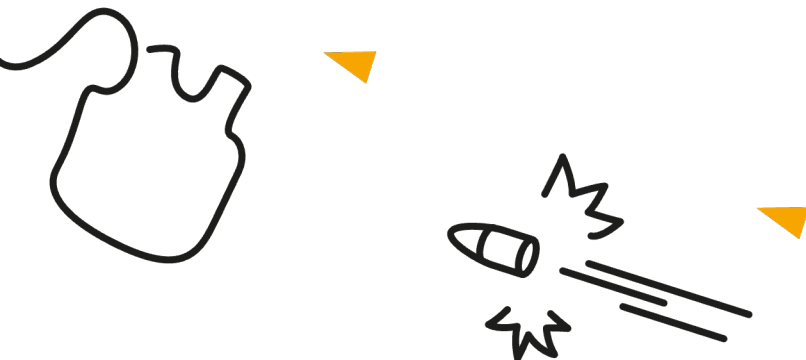
źródło

<https://paoloborzacchiello.wordpress.com/2011/04/17/ispirazione-e-traspirazione/>

Zadanie na teraz, do dyskusji:

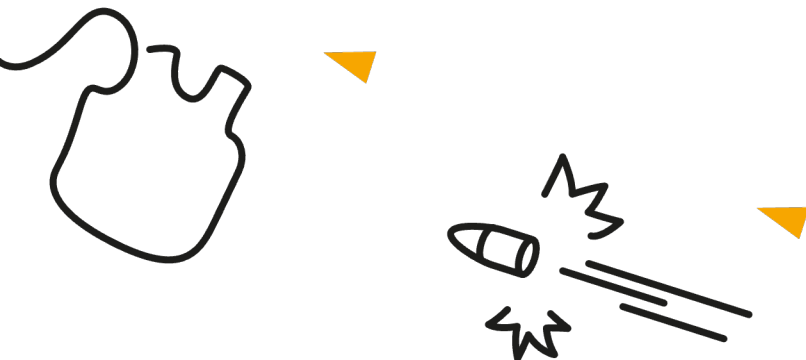
**Jaki problem techniczny, z którym się spotykasz,
chciałbyś rozwiązać przez wynalazek?**

Jan Szczepanik - życie

- ← uczęszczał do szkół w Krośnie, Jasle i Krakowie (matura 8 listopada 1892 r.)
- ← przez 5 lat był nauczycielem (do 1896 r.)
- ← przez rok pracował w sklepie z aparatami fotograficznymi
- ← w Wiedniu założył pracownię, gdzie zajął się wynalazkami i wkrótce zdobył światową sławę (tkactwo)
- ← pracował w Tarnowie, Wiedniu i Berlinie nad licznymi wynalazkami
- ← ciężko chory na raka wątroby leczył się w Berlinie, ale powrócił do Tarnowa, by umrzeć w ukochanym mieście (1926 r.).

źródło

<https://naszemiasto.pl/wielcy-tarnowianie-jan-szczepanik-genialny-wynalazca-z/ar/c13-4460210>

Jan z Marią przezwyciężyli wiele trudności, by stworzyć rodzinę.

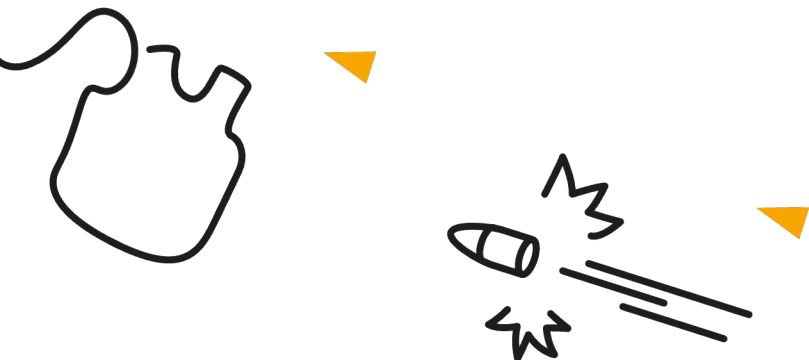
Jan Szczepanik z żoną Marią oraz dziećmi: Zbigniewem, Bogdanem, Bogusławem i Marysią. Był bardzo dobrym mężem i ojcem.

źródło

<https://iderepublica.pl/znani-nieznani/index/jan-szczepanik/>
<http://www.not-tarnow.pl/index.php/wystawa-o-janie-szczepaniku/>

Ciekawostka:

Ulubionym hobby Szczepanika było zbieranie pieśni patriotycznych z naszych XIX-wiecznych powstań narodowych. Miał ich dużo i umiał ładnie śpiewać.

Domy rodzinne

Tarnowska willa Świtezianka Zygmunta Dzikowskiego (teścia Jana Szczepanika), w której mieszkała rodzina Jana w latach 1907-1914 (przy ul. Sowińskiego).

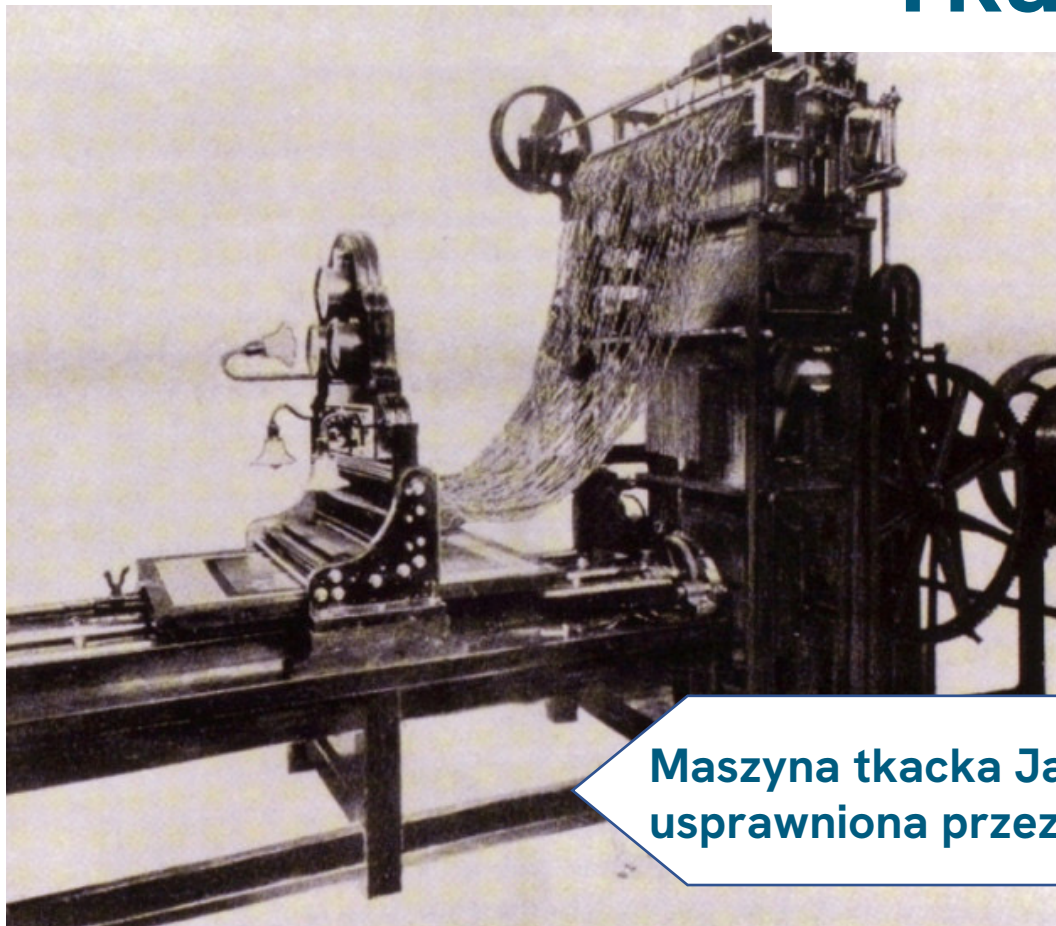

Dom w Tarnowie przy ul. Chopina, gdzie rodzina Szczepanika mieszkała od 1914 roku.

źródło

<https://gazetakrakowska.pl/tarnow-kamienica-po-slynnym-wynalazcy-janie-szczepaniku-sypie-sie-w-oczach-a-moglaby-pelnic-role-muzeum-polskiego-edisona/ar/c15-15677726>
https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Szczepanik#/media/Plik:Tarnow_kamienica_Chopina_11.jpg

Tkactwo

Maszyna tkacka Jacquarda
usprawniona przez Szczepanika

Szczepanik z kartami
perforowanymi do maszyn

źródło

<https://krosno24.pl/informacje/galicyjski-geniusz-ktory-swoja-mlodosc-spedzil-w-krosnie-i2107>

Szczepanik mógł zarobić najwięcej poprzez rewolucję w tkactwie, bo obniżył koszty 20-krotnie, a czas tkania gobelinów 1000 razy.

źródło

<https://tygodnik.tvp.pl/40064861/wynalazki-jana-szczepanika>

Pracownia Szczepanika w Wiedniu, gdzie od 1897 r. eksperymentował i wynajdywał ulepszenia.

źródło

https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Szczepanik#/media/Plik:Jan_Szczepanik_laboratory,_Patroniarnia_Gal._Tow._Akcyj._dla_tkactwa_in_Vienna.jpg

Kamizelka kuloodporna najbardziej rozstawiła Szczepanika na świecie. Współpracował z nim, a później konkurował z nim ks. Kazimierz Żegleń – Polak z Chicago.

Tkanina kuloodporna

źródło

<https://krosno24.pl/informacje/galicyjski-geniusz-ktory-swoja-mlodosc-spedzil-w-krosnie-i2107>

Krakowski pokaz skuteczności kamizelki kuloodpornej. Szczepanik strzela do swego służącego Jana, a kula nie robi mu żadnej krzywdy

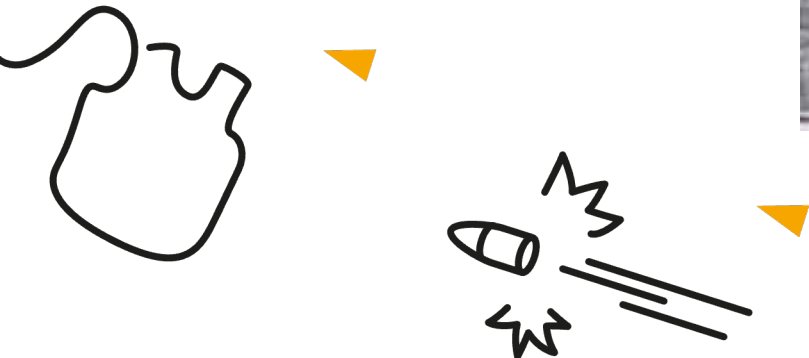
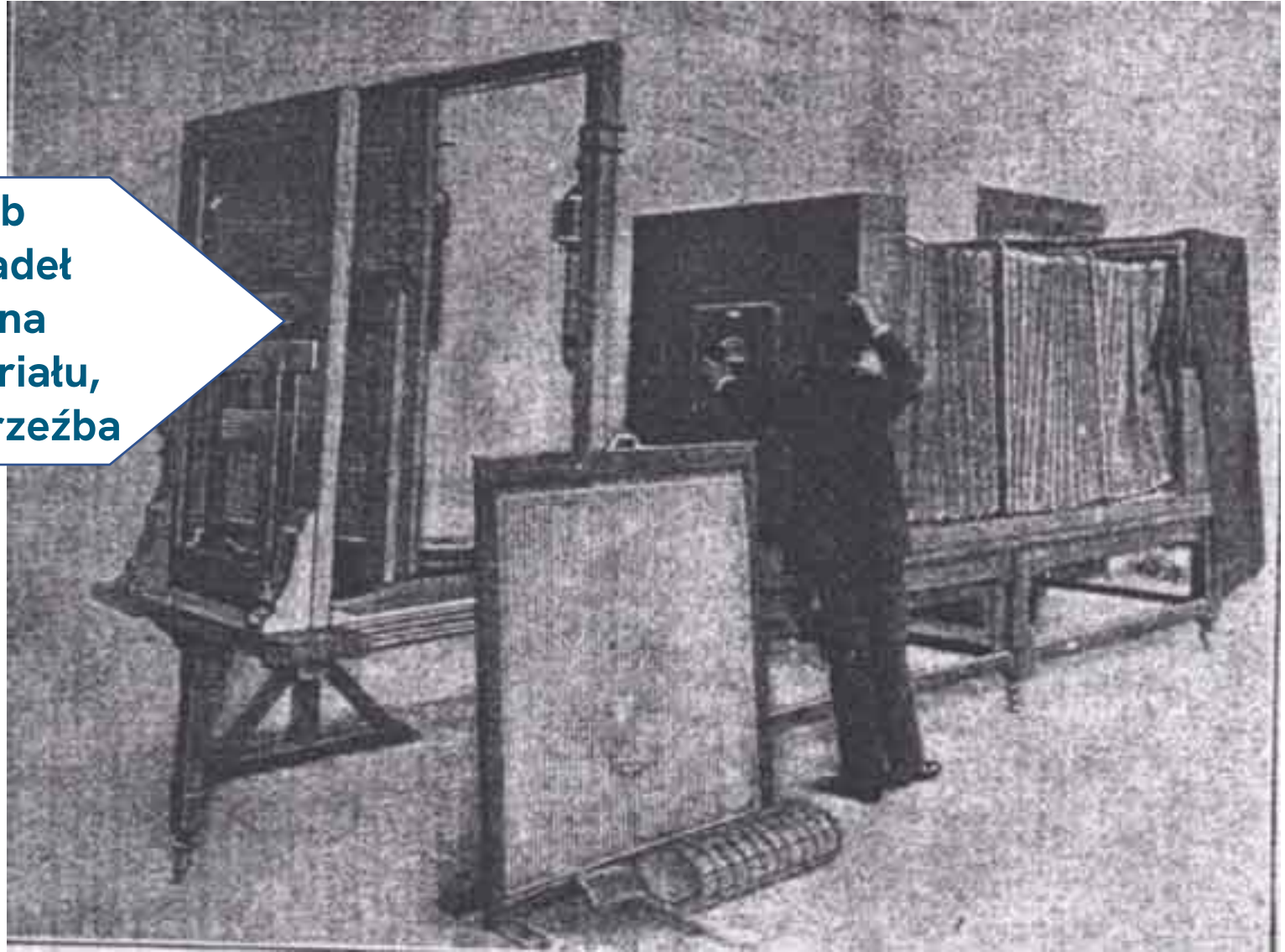
Alfons XIII nagroził Szczepanika Orderem Izabeli Kastylijskiej. Podczas zamachu w 1906 r. uratowała mu życie tkanina autorstwa „polskiego Edisona”, którą wyścielona była kareta.

źródło

<https://gazetakrakowska.pl/tarnow-kamienica-po-slynnym-wynalazcy-janie-szczepaniku-sypie-sie-w-oczach-a-moglaby-pelnic-role-muzeum-polskiego-edisona/ar/c15-15677726>
https://pl.wikipedia.org/wiki/Jan_Szczepanik#/media/Plik:Tarnow_kamienica_Chopina_11.jpg

Fotosculptor

Przyrząd do kopiowania rzeźb z roku 1899. System zwierciadeł umożliwiającego nakładanie na siebie warstw modelu i materiału, w którym wykonana będzie rzeźba

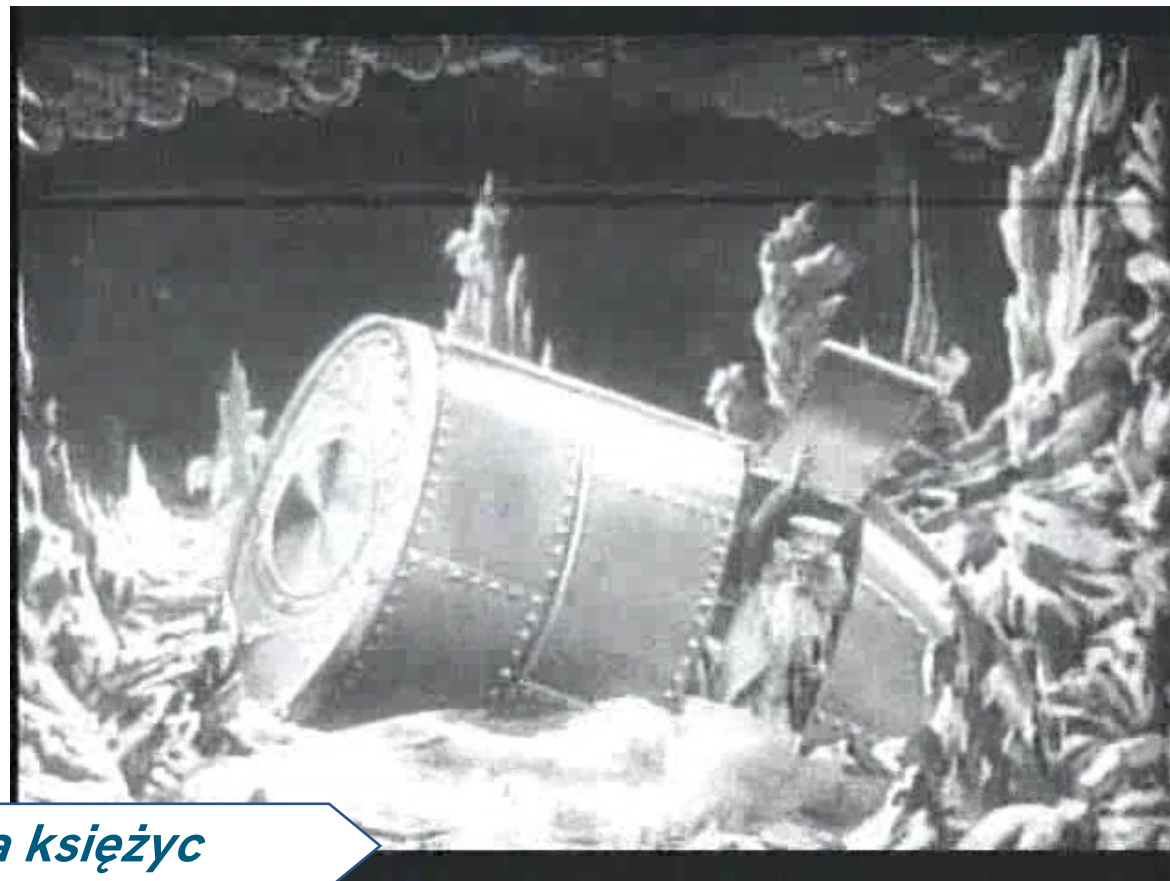

źródło

<http://www.jpilsudski.org/component/k2/item/1708-wynalazki-jana-szczepanika>

Krótką historia kina, w którą wpisał się mocno Jan Szczepanik

- ← 1891 r. – Thomas Alva Edison opatentował urządzenie do projekcji ruchomego obrazu (kinetoskop)
- ← 1895 r. – bracia August i Louis Lumière wynaleźli kinematograf z filmem na ekranie i dokonali pierwszej prezentacji filmów: *Wyjście robotników z fabryki i Wjazd pociągu na stację w La Ciotat*
- ← 1902 r. – Georges Méliès stworzył pierwszy film fabularny *Podróż na księżyc*
- ← 1927 r. – rozpoczęła się epoka filmu dźwiękowego

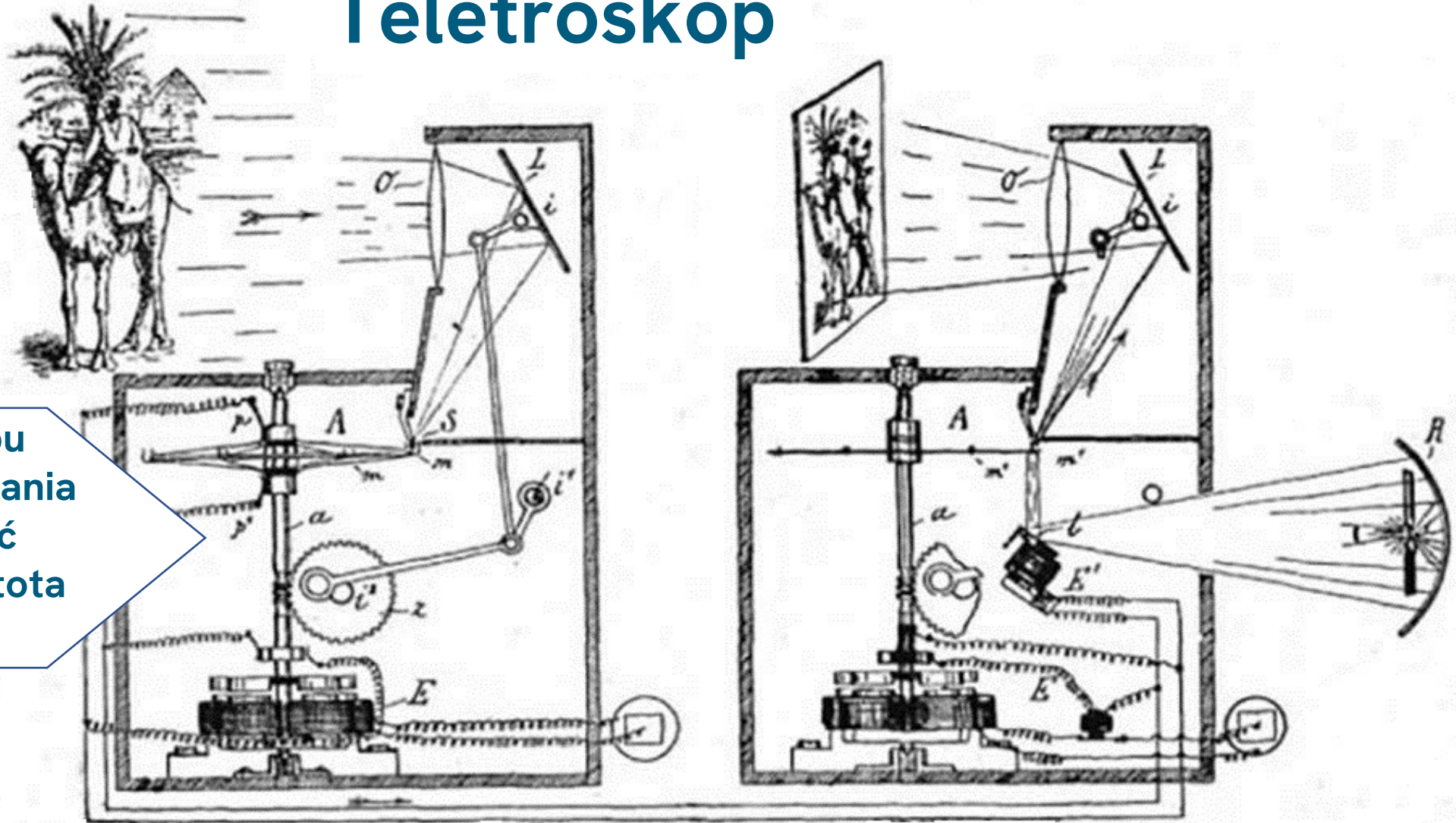
Kadr z filmu *Podróż na księżyc*

źródło

[https://pl.wikipedia.org/wiki/Film_niemy#/media/Plik:M%C3%A9li%C3%A8s,_viaggio_nella_luna_\(1902\)_07.jpg](https://pl.wikipedia.org/wiki/Film_niemy#/media/Plik:M%C3%A9li%C3%A8s,_viaggio_nella_luna_(1902)_07.jpg)

Teletroskop

Schemat teletroskopu
służącego do przesyłania
obrazów na odległość
– to tak naprawdę istota
telewizji

źródło

<http://apw.ee.pw.edu.pl/tresc/sylw/szczep/szczepanik.htm>

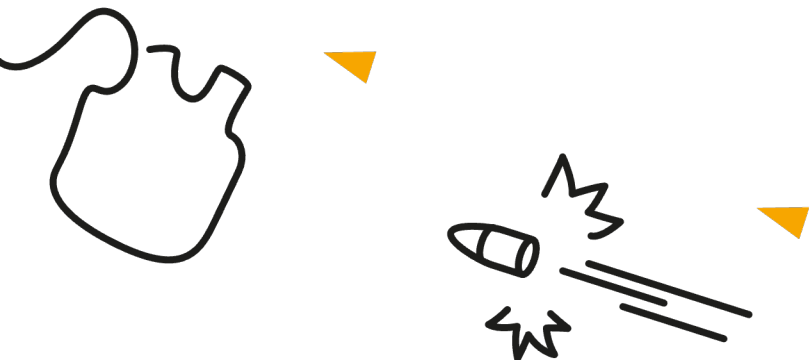
Dźwięk do filmu

Za czasów Szczepanika kino było nieme. Widzom przygrywał na pianinie tzw. taper. Szczepanik zapisał dźwięk na tej samej taśmie filmowej co obraz. Ścieżka dźwiękowa zrewolucjonizowała film.

źródło

<https://zpe.gov.pl/a/zwiazki-muzyki-z-filmem/Dn4S1Y6Lr>

Kolorowa taśma filmowa

Znaczek z 2011 r. uwzględnia wynalezioną przez Szczepanika kolorową taśmę filmową i jego kamerę z 1915 roku. Technicolor wyparł jego metody dopiero w 1922 roku.

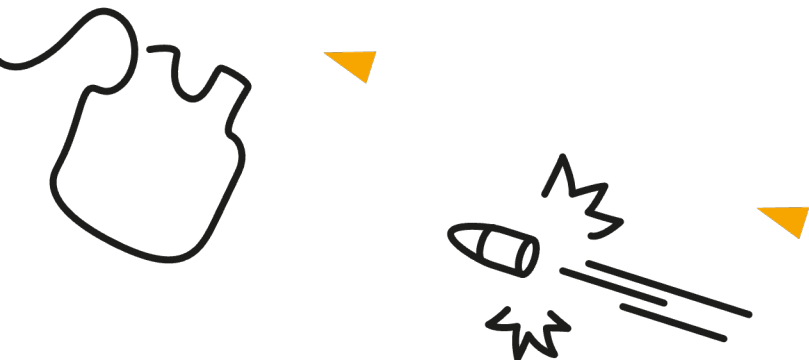
źródło

<https://mlodytechnik.pl/technika/30806-fontanna-pomyslow-spod-krosna-jan-szczepanik>

Ciekawostka:

Wkrótce po wynalezieniu przez Szczepanika filmu kolorowego i kamery został nią nakręcony krótki film dokumentalny o operacji w szpitalu Langbeck-Virchov.

Podczas projekcji filmu – z powodu dużego realizmu oglądanych scen z otwartej jamy brzusznej – zemdląło kilka dam.

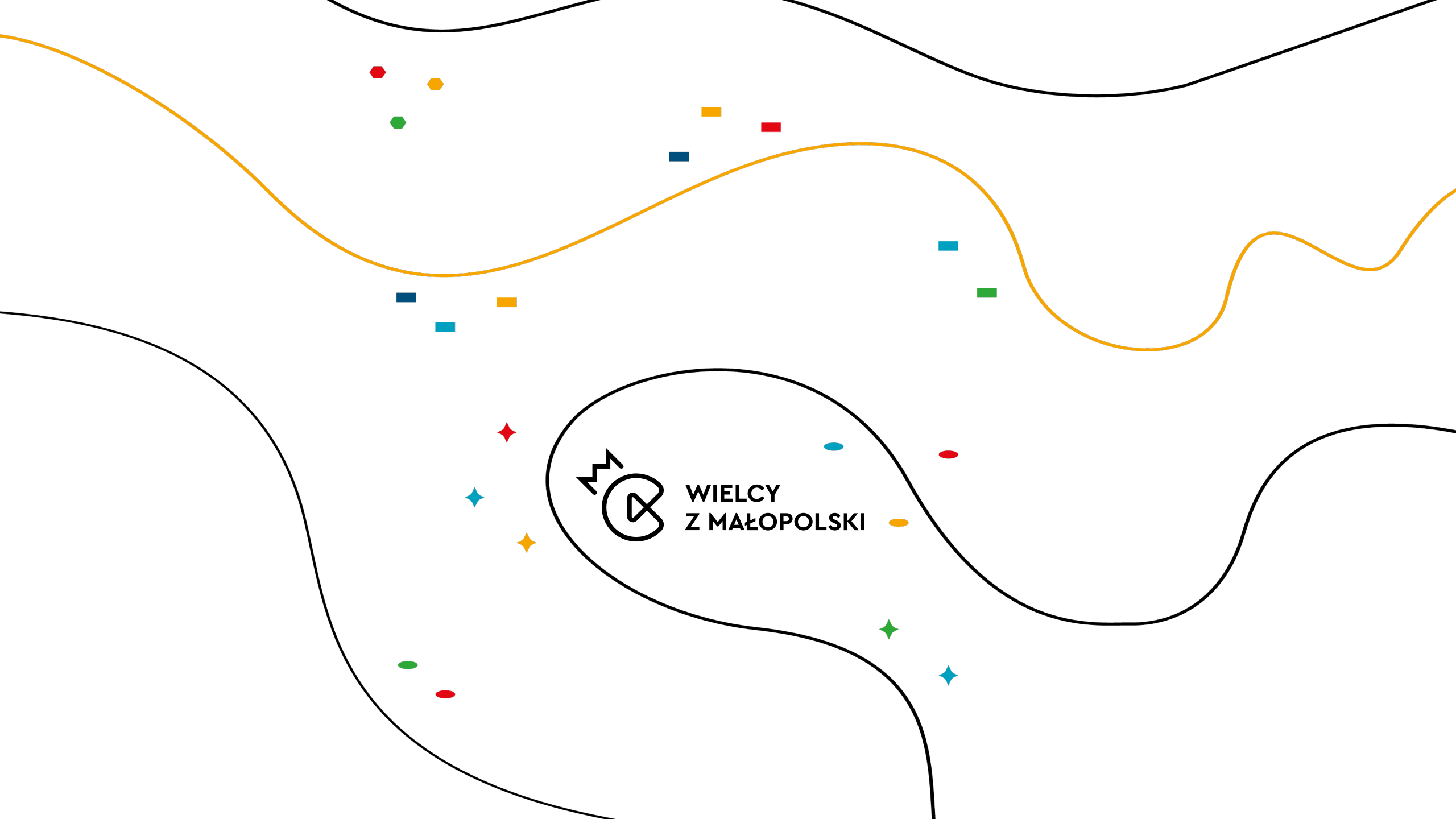
System kolorowej fotografii oraz światłoczuły papier barwny

KODAK i AGFA – idąc za odkryciami Szczepanika, dominowały na rynku przez ponad pół wieku.

źródło

[https://en.wikipedia.org/wiki/Kodacolor_\(still_photography\)#/media/File:Kodacolor_C135-20_Film.jpg](https://en.wikipedia.org/wiki/Kodacolor_(still_photography)#/media/File:Kodacolor_C135-20_Film.jpg)
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Agfacolor_Umkehr-Film_T_1957.jpg

WIELCY
Z MAŁOPOLSKI

Zadanie domowe:

Zaproponuj metody (dostępne dla ciebie), dzięki którym można rozstawić Jana Szczepanika.

Spróbuj opisać swoje pomysły w stu słowach.

